

BANKACILIKTA ETİK VE TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ

Bankaları diğer şirketlerden ayıran en önemli fark kendilerine verilen para toplama ve kredi açma ayrıcalığıdır. Para ya da mevduat toplama ayrıcalığı bankacılığı bir güven kurumu haline getirmektedir. Bir bankanın en büyük değeri bilançosunda görünmeyen bir unsur olan itibarıdır. Bir bankanın itibarı yasalara ve mevzuata uyumun yanında, paydaşları ve toplumla olan ilişkilerinde adalet, güvenilirlik, saygı ve hoşgörü, mesleki sorumluluk, sosyal sorumluluk gibi mesleki etik değerlere uymasında yatar. Bankanın itibarının yok olması veya zarar görmesi bir güven müessesesi olan bankalar açısından telafi edilemeyecek zararlara yol açar. Bankalar artık kararlarını alırken kârlılığı tek ölçüt olarak alamazlar. Dünyadaki gelişime koşut olarak etik değerlere uyum, sosyal sorumluluk konularındaki yükümlülüklerini de en az kârlılık kadar karar alma mekanizmalarının içine taşımak zorundadırlar.

Hatta daha da ileri giderek yalnızca kendi yaptıklarından sorumlu olmakla kalmayıp, yatırım yaptıkları, finanse ettikleri veya mal ve hizmet sağlayıcısı olarak kullandıkları firma ve kuruluşların da davranışlarından sorumluluk hissetmeye başlamalıdır. Pratik açıdan yöneticiler birçok nedenle karar alırken hem etik hem de yasal boyutunu dikkate almalıdırlar. Öncelikle yasalar iş dünyasındaki bazı konuları düzenlemeye uygun değildir ve gayri ahlaki olan her şey yasa dışı değildir.

Örneğin başka birisinin işi için kredi almak ya da rakiplere karşı sorgulanabilir rekabet yöntemleri kullanmak yasal olmakla birlikte etik açıdan sorgulanabilir uygulamalardır.

Bir şeyin yasa dışı olmaması onun ahlaki olarak uygun olduğunu göstermez. Birçok nedenle yasalar yetersiz kalabilmekte, bu durum yasal olan ile etik olan farklılığını doğurmaktadır. Bazen yasal olan bir şey etik olmayabilir ya da tersine etik olan bir şey yasalara aykırı olabilir. Örneğin yasalar bir bankada yükselme için iki adaydan yeterli performansı gösteremeyen kişiyi bir üst göreve yükseltmenize bir şey demezler, ancak etik açıdan bu çalışanlara ayırım gözetmeksizin, gerek işe alınmada, gerekse kariyer gelişiminde eşit olanaklar sağlanması bağlamında adil olmaması nedeniyle etik dışı bir uygulama olarak değerlendirilecektir.

Bu durumda yasaların kimi zaman uygulamakta yetersiz kaldığı öznel durumları etik davranış kuralları düzenleyerek, belirli bir meslek grubuna veya sektöre veya kamu hizmetlisine nasıl davranacağı yönünde kurallar getirerek ve bunların yaptırımlarını da koyarak, uygulamadaki yetersizlikleri asgariye indirilebilir.

Bir güven kurumu olmaları nedeniyle finans, etiğin en önemli olduğu sektörlerden birisidir. Etik bir yapı olmaksızın finans sektörünün sağlıklı ve düzgün çalışması mümkün değildir. Çünkü çoğu kişi için en değerli varlıklarından birisini, parası ve kıymetli değerlerini teslim ettiği iş koludur. Etik davranmadıkları konusunda kuşku duyduğumuz insanlara paramızı veya diğer değerli varlıklarımızı teslim edemeyeceğimiz açıktır.

Finans sektöründe etiğin önemi esasen büyük fırsatların bulunduğu büyük ve geniş alanları kapsayan finans piyasasında etik dışı davranışlarla kâr sağlama imkanlarının bulunmasından kaynaklanmaktadır. Kara para aklama, spekülatif işlemlerle kâr sağlama, finansal kurum sahiplerine usulsuz kaynak aktarma, kaynakların kural dışı olarak riskli alanlara aktararak haksız rekabet yolu ile kazanç sağlanması gibi yöntemler haksız kâr sağlama aracı olarak kullanılabilir.

Kamuoyunun finans etiğine bakışı gazetelerdeki büyük skandalların öyküleri ile biçimlenmektedir. Bu skandallar yalnızca kamuoyunun finansal piyasalar ve kurumlara olan güvenini sarsmakla kalmamakta, ayrıca finans dünyasının açgözlü bir dünya olduğu doğrultusunda popüler bir imaj da yaratmaktadır. İşte diğer şirketlerden olan temel farklılıkları nedeniyle bankacılıkta oluşan etik sorunlar, bankaların yolsuzluk ya

da diğ er nedenlerle batması, zarar görm esi halinde tasarruf ve ticari mevduat ve özellikle tasarruf mevduatı vasıtasıyla çok geniş kitlelerin etkilenmesi söz konusu olmaktadır. Türkiye’de geniş kitleleri etkileyen yolsuzluklar bu anlamda örnek olarak verilebilir. Bunların dışında bankaların ekonomideki etki ve önemlerini de dikkate almak gerekir.

Kaydi para yaratma gücünden, yatırımların finansmanına ve yönlendirilmesine, tasarrufun teşvik edilmesi ve yönetilmesine kadar ekonomide çok önemli rollere sahip olan bankalar bu özellikleri nedeniyle de herhangi bir yolsuzluk ya da çöküş halinde tüm ekonomiyi de etkileyen bir etkinlik ve güce sahiptirler. Para toplama ayrıcalığı bankacılığı bir güven müessesesi haline getirmektedir. Bankacılık konusundaki tüm düzenlemeler bankacılık sistemini güven sağlamaya yönelik önlemlerle doludur. Mevduata güvenceye yönelik mevduat sigorta fonu ve mevduat güvence sisteminden, bankaların ortaklarının sahip olacakları niteliklerden, kredi açma sınırları, iştiraklere ve ortaklara açılacak kredi sınırları, öte yandan iç yapılarındaki yöneticilerin niteliklerinden kurulması gereken denetim mekanizmalarına ve uygulanması istenen yönetim ilkelerine kadar sıkı düzenlemelere tabi tutulması ve hem iç hem dış hem de bağımsız denetim olmak üzere çok sıkı denetleme sistemine tabi tutulması hep bu güven müessesesi olmanın gerekleridir.

Ayrıca bir yönüyle de güven müessesesi yaratmanın unsurlarıdır. İşte bu sıkı kurallar bütünü ve denetleme sistemi bankaları bir anonim şirket olarak diğ er anonim şirketlerden ayırmakta ve bir güven kurumu haline getirmektedir.

Finansal kurumların ne kadar güçlü olursa o kadar faydalı olacağı ya da tam tersi görüşler olmakla birlikte üzerinde durulması gereken husus gücün tek bir elde toplanarak tekel oluşturulmasına izin verilmemesidir. Sistemin rekabete açık olması, açıklık, şeffaflık ve finansal kurumların diğ er alanlarda da tekel olmasının önüne geçilmesi savunulmaktadır.

Bankacılık etiğinin anlamı mali piyasaların, bankacılığın kurumsal yapısının, bankacılık kurallarının, bankacılık kurum ve kuralları içinde bireyin davranışlarının etik analizi olarak tanımlanabilir. Bir başka tanıma göre bankacılık etiğ i bankacılık normlarının fayda, fazilet ve sorumluluk açılarından bankacının çalıştığı sektörün resmi ve resmi olmayan kuralları çerçevesinde ele alınmasıdır.

Bankacılık etiğ i, davranış kuralları ve bankacılık kurumlarının ve bankacılığın sosyal ve kurumsal etiğ i analizi olduğu kadar, bireysel olarak bankacıların davranışlarının, bireysel ve kişisel etiğinin analizi, bankacının kendisiyle, müşteri ve diğ er çalışma arkadaşlarıyla ve diğ er kişilerle olan karşılıklı etkileşimini içerir.

Bankaların gerek müşterileri, gerek çalışanları, gerek sermayedarları, gerek diğ er paydaşları ve kamu otoritesi, sektördeki diğ er bankalar ve toplumla ilişkilerinde onları yönlendirmesi gereken bir takım temel ilkeler bulunmalıdır. Temel ilkeler ayrıntılı düzenlemelerin bulunmadığı alanda davranışlarımıza yol göstermesi gereken normlardır. Ayrıca her türlü kuralın yorumlanmasında temel ilkeler dikkate alınmalı, onların ışığında kurallar yorumlanmalıdır. Bu ilkeler gerek meslek kodlarının irdelenmesi, gerekse bankaların etik kodlarının irdelenmesi sonucu altı başlık altında toplanabilir. Bu konular;

- **Yasalar ve Mevzuata Uyum;** Sadece sözde kalmamalı, sadece yasaya değil yasanın ruhuna ve amacına uygun davranılarak yasanın etrafından dolanmaya kalkılmamalıdır.
- **Mesleki Sorumluluk;** Mesleğ in ilkelerini kişisel ve kurumsal çıkarlardan önde tutarak mesleğ in saygınlığını ve itibarını korumak olarak özetlenebilir.
- **Güvenilirlik;** Hem mesleki bilgi anlamında, hem de kişisel ve kurumsal olarak bir güven inşa edecek özelliklere sahip olmak ve sürdürmekle ilgilidir.

- **Adalet; Kişilere hakkaniyet ölçülerine göre davranmak ve insanları çeşitli nedenlerle ayrımcılığa maruz bırakmamaktır.**
- **Saygı ve Hoşgörü; Müşterilere ve tüm paydaşlara karşı kimliğine ve düşüncelerine saygılı ve farklılıklarına karşı anlayışlı ve hoşgörülü olmakla ilgili olarak ele alınabilir.**
- **Sosyal Sorumluluk; Müşterilerden çevreye, rakiplerden ortaklara ve çalışanlara kadar kurumla ilişkide bulunan herkesi kapsayacak biçimde topluma ve insanlara karşı o kurumun sorumlulukları şeklinde ele alınabilir.**

Son zamanlarda sosyal sorumluluk kurumların saygınlığının artmasıyla paralel bir biçimde verimlilik ve kâr artışının geleceği öğretisi ile beraber veriliyor olsa da, sosyal sorumluluğun verimlilik ve kâr için bir araç olarak düşünülmesi etik açıdan kabul edilebilir bir yaklaşım değildir. Sosyal sorumluluk başka hedeflere ulaşmak için bir araç olarak değil, başlı başına bir amaç olarak kabul edilmelidir.

Etikle ilgili ilkelerin en önemli boyutu tüketici ve müşteri hakları ile ilgilidir. Bu ilkeleri güvenlik, bilgilenme, seçme, haberdar edilme ve ayrımcılığa tabi tutulmama olarak özetleyebiliriz. Ayrıca finans sektörü çalışanları müşterileri ile ilgili sırları paylaşmaması önemli bir ilkedir. Yolsuzluk, rüşvet, hediye alma ve verme ve içerden öğrenenlerin ticareti (insider trading) finans sektöründe en önemli etik sorunlardandır. Ayrıca finans sektörü kurumlarında bir de insan kaynakları ya da başka bir deyişle çalışanlar temelli etik sorunlar vardır. Çalışma hakkı, güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları, adil ücret, örgütlenme ve sosyal güvenlikle ilgili haklara sahip olunması etik açıdan çalışanlara sağlanması gereken koşullardır.

Bankacılık etiğinde Türkiye Bankalar Birliği tarafından ise dürüstlük, tarafsızlık, güvenilirlik, saydamlık, toplumsal yararın gözetilmesi ve çevreye saygı, kara paranın aklanması ile mücadele temel ilkeler olarak belirlenmiştir.

Etik konular hakkında Bankacılık Kanunu'ndaki ve ilgili mevzuattaki düzenlemeler 19.10.2005 tarihli 5411 sayılı Bankacılık Kanunu (5472 sayılı kanun ile değişik) etik konusu ile ilgili düzenlemelerin genel çerçevesine baktığımızda; etik ilkeler, kurucularda aranan şartlar, sırların saklanması, itibarın korunması, müşteri hakları, kuruluş birlikleri görev ve yetkileri ve suçlar bölümünde ise itibarın zedelenmesi, sırların açıklanması ve zimmet suçlarına ilişkin düzenlemelerde etik ile ilgili konuların ele alındığı görülmektedir. Bankaların ve çalışanlarının tüm davranışlarının bankacılık ya da diğer kanunlarla tamamen kapsanması olanaklı değildir. Gelişen ve değişen olaylar karşısında tüm seçenekleri ve davranış kurallarını, kalıplarını baştan belirlemek tanımlamak mümkün olmadığından sektörün gereksinimleri karşısında etik ilkelerini belirlemesi düzenlemenin esası olarak alınmış ve maddede temel ilkeler belirlenerek düzenleme yetisi kuruluş birliklerine bırakılmıştır. Madde gerekçesinde bankaların ve mensuplarının etik ilkeler çerçevesinde hareket etmesinin bankalarda iyi yönetimi güçlendireceği, sosyal sorumluluğu arttıracığı dile getirilmiştir.

Etik ilkeler başlığı altında 75. maddede bankalar ile bunların mensuplarının yönetimde adalet, doğruluk, dürüstlük ve sosyal sorumluluğu esas almaya yönelik etik ilkelere uymakla yükümlü oldukları ve etik ilkelerin kuruluş birlikleri (Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Kalkınma Bankaları Birliği) tarafından Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulunun uygun görüşü alınmak suretiyle belirleneceği düzenlemesi getirilmiştir. Bu düzenleme ile etik kuralların temel ilkeleri olarak adalet, doğruluk, dürüstlük ve sosyal sorumluluk olarak belirlenmiştir.

Kuruluş birliklerinin görev ve yetkileri Bankacılık Kanunu madde 80 tarafından düzenlenmiş olup, kuruluş birlikleri olan Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliğinin görevleri arasında etikle ilgili olan düzenlemeler kanun'a göre şu şekilde sayılabilir:

- Meslek ilkelerini belirlemek suretiyle üyelerin birlik ve mesleğin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamaktır.
- Üye banka mensuplarının uyacakları meslek ilkeleri ve standartlarını Kurum'un uygun görüşünü alarak belirlemektir.
- Üyeleri arasında haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamaktır.
- Üyelerin ilan ve reklamlarında uyacakları esas ve şartları tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurum'un uygun görüşünü alarak tespit etmektir.
- Müşteri haklarına dair hükümlerde öngörülen sözleşmelerin şekil ve içeriklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Bankacılık Kanununda Yer Alan Cezai Hükümler

• İtibarın Zedelenmesi – Madde 158

Bankacılık Kanununda, itibarın korunmasına aykırı davranışların bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları, eğer fiil neticesinde özel ve kamusal bir zarar doğar ise verilecek cezanın altında bir oranında arttırılacağı hükme bağlanmıştır.

• Sırların Açıklanması – Madde 159

Bu yükümlülüğe uymayanların bir yıldan üç yıla kadar hapis ve bin günden ikibin güne kadar adli para cezası hükmolunacağı belirlenmiştir. Banka ve müşterilere ait sırları açıklayan üçüncü kişiler hakkında da aynı cezalar uygulanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, fiilin önemine göre sorumluların bu kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev yapmaları, iki yıldan aşağı olmamak üzere geçici veya sürekli olarak yasaklanacağı düzenlenmiştir.

• Zimmet – Madde 160

Bankacılık kanununda, görevi nedeniyle zilyetliği kendisine devredilmiş olan veya koruma ve gözetimiyle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları kendisinin ya da başkasının zimmetine geçiren banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları, altı yıldan on iki yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edileceği hükme bağlanmıştır. Suçun, zimmetin açığa çıkmamasını sağlamaya yönelik hileli davranışlarla işlenmesi hâlinde faile on iki yıldan az olmamak üzere hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası verileceği; ancak, adli para cezasının miktarı bankanın uğradığı zararın üç katından az olamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemeye resen ödettilmesine hükmolunacağı düzenleme kapsamında yer almıştır. Faaliyet izni kaldırılan veya Fon'a devredilen bir bankanın; hukuken veya fiilen yönetim ve denetimini elinde bulundurmuş olan gerçek kişi ortaklarının, kredi kuruluşunun kaynaklarını, kredi kuruluşunun emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak kendilerinin veya başkalarının menfaatlerine kullandırmak suretiyle, kredi kuruluşunu her ne suretle olursa olsun zarara

uğratmaları zimmet olarak kabul edileceği bu fiilleri işleyenler hakkında on yıldan yirmi yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezasına hükmolunacağı düzenlemede yer almıştır.

• Şahsi Sorumsuzluk – Madde 110

Bir bankanın yöneticilerinin ve denetçilerinin kanuna aykırı karar ve işlemleriyle banka hakkında 71 inci madde hükümlerinin uygulanmasına neden olduklarının tespiti hâlinde, bankaya verdikleri zararlarla sınırlı olarak bunların şahsi sorumlulukları yoluna gidilerek, Fon Kurulu kararına istinaden ve Fonun talebi üzerine doğrudan şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebilir. Bu karar ve işlemler bankanın hâkim ortaklarına menfaat temini amacıyla yapıldığı takdirde, menfaat temin eden ortaklar hakkında da temin ettikleri menfaat üzerinden uygulanır. Bu suretle tahsil edilen tutarın Fon tarafından ödenen mevduat ve katılım fonu tutarı ve fer'ileri mahsup edildikten sonra bakiye kısmı tasfiye hâlindeki veya iflasa tâbi bankaya iade edilir.

Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi Fon yürütür.

Bu madde hükmüne göre iflası istenenler hakkında mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 257 nci ve izleyen maddeleri hükümleri uygulanır.

Bu Kanunun 106 ncı ve 109 uncu maddeleri hükümleri, bu maddeye göre şahsi iflası istenenler hakkında da uygulanır.

Türkiye Bankalar Birliği'nin Tebliğleri

Türkiye Bankalar Birliği Mesleki Tanzim Kuralları adı altında bankacılık mesleği ile ilgili çeşitli hususları tebliğler aracılığı ile düzenlemektedir. Bu kapsamda Türkiye Bankalar Birliği tarafından yayınlanan ve bankacılık etiği ile ilgili olan tebliğler şunlardır:

01.11.2001 Tarih	1012 Sayılı Tebliğ	• Türkiye Bankalar Birliği Bankacılık Etik ilkeleri
12.01.2001 Tarih	1011 Sayılı Tebliğ	• Bankacılık sektöründe güven ve istikrarın karunması ve geliştirilmesinde bankalara ve personele düşen görev ve sorumluluklar
14.04.1997 Tarih	1002 Sayılı Tebliğ	• Bankaların ilan ve reklam yaparken uymakla yükümlü oldukları ilkeler ve koşullar • Bankaların tüketici kredisi uygulamasında yükümlü oldukları ilkeler

ve koşullar

16.03. Mart 1993 Tarihli Yazı

- Tüketicinin korunması ve bilgilendirilmesi, Őubeler arası yeknesak uygulamaların geręekleřtirilebilmesi açısından bankaların tesbit edecekleri hizmet bedellerini kamuoyuna yayınlamalarına, müşterilerin Őikayetlerini iletebilecekleri

03.08.1990 Tarih

924 Sayılı Tebliğ

- Kredi kartı uygulamalarına ilşkin mesleki tanzim kararı

02.06.1983 Tarih

780 Sayılı Tebliğ

- Vadeli mevduat faizlerinin hesaplanmasında bankalararasında uygulama yeknesaklığının sağlanması teminen "valör tarihi", "vade" ve "vade bitiminde yenileme" konularında yapılan tanımlar

Türkiye Bankalar Birliği

Türkiye Bankalar Birliği, ilk olarak 1958 yılında 3182 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 57. maddesi hükümlerine göre kurulmuştur. Türkiye'de faaliyette bulunan tüm bankaları temsil eden bir tüzel kişidir. Birliğin amacı, serbest piyasa ekonomisi ve tam rekabet ilkeleri çerçevesinde, bankacılık düzenleme ilke ve kuralları doğrultusunda bankaların hak ve menfaatlerini savunmak, bankacılık sisteminin büyümesi, sağlıklı olarak çalışması ve bankacılık mesleğinin gelişmesi, rekabet gücünün artırılması amacıyla çalışmalar yapmak, rekabetçi bir ortamın yaratılması ve haksız rekabetin önlenmesi için gerekli kararları almak/alınmasını sağlamak, uygulamak ve uygulanmasını talep etmektir.

Türkiye Bankalar Birliği tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde mesleki bir teşekküldür. Birliğin görev ve yetkileri şunlardır:

• Bankacılık mesleğinin gelişmesini temin etmek.

- **Bankaların dayanışma, birlik ve bankacılık mesleğinin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak.**
- **Bankalar arasındaki haksız rekabeti önlemek amacıyla gerekli her türlü tedbiri almak ve uygulamak.**

Diğer taraftan, bankaların ilan ve reklamlarının tür, şekil, nitelik ve miktarları, Müsteşarlık'ın uygun görüşü alınmak suretiyle, Bankalar Birliği'nce tespit olunur. Bankalar, ilan reklamlarında Birlik'çe tespit olunacak esaslara uymak zorundadırlar. Birlik ayrıca bankacılık konusundaki mevzuatı, aldığı karar ve tebliğlerin uygulamasını takip eder ve Kurum'ca alınması istenen tedbirleri alır. Türkiye de faaliyette bulunan bütün bankalar, Türkiye Bankalar Birliği'ne üye olmak, Birlik statüsü ile yetkili organların alacağı karar ve tedbirlere uymak zorundadır. Türkiye Bankalar Birliği 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 19. maddesi gereğince kurulmuş tüzel kişiliği haiz ve kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Yönetim merkezi İstanbul olup, yurt içinde gerekli teşkilatı kurabilir. Kamu kurumu nitelikli bir meslek kuruluşu olarak Türkiye Bankalar Birliği kanunla kurulmuş, kamu tüzel kişiliğine sahip, kamusal yetkileri kullanan, amaçları dışında faaliyet yapması yasaklanan, organlarını kendi üyeleri arasından seçen ve bankacılık alanında faaliyet gösterebilmek için üyeliği zorunlu olan bir meslek kuruluşudur.

Kurumun İdari Yapısı

Türkiye Bankalar Birliği'nin organları; Birlik Statüsü'nün 6. maddesinde, Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve Denetçiler olarak ifade edilmektedir. Birliğin karar organı Genel Kurul, yürütme organı Yönetim Kurulu'dur. Birlikte, Genel Sekreterlik ve Danışma Kurulu da bulunmaktadır.

Ayrıca, birlik içerisinde bazı çalışma grupları oluşturularak Birlik'in etkinliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu grupları aşağıdaki şekilde açıklamak yararlı olacaktır:

Bankacılık ve Araştırma Grubu;

Resmi makamlarca istenen konularda görüş oluşturmaya yönelik çalışmalar yapmak, bankacılıkla ilgili konularda ulusal ve uluslararası komisyonlarda Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Sekreterce verilebilecek temsil görevini üstlenmek, IMF, OECD, Dünya Bankası, AB, yabancı ülkelerin Bankalar Birlikleri ile Birlik arasındaki ilişkilerin gereğini yerine getirmek, vatandaşların bankacılık kesimine ilişkin başvurularını yanıtlamak, bankacılık mesleğinin geliştirilmesine ilişkin araştırmaları yapmak, araştırma sonuçlarını yayın yoluyla üye bankalara, resmi makamlara ve kamuoyuna duyurmak, bankacılık alanındaki uluslararası gelişmeleri izlemek, üye bankaları bunlardan haberdar etmek.

Kütüphane;

Bankacılık ve Araştırma Grubu içerisinde faaliyetini sürdüren Birlik Kütüphanesi, bankacılık mesleğinin gelişmesine yardımcı olan ve Birlik'in kuruluş amaçları doğrultusunda hizmet veren bir birimdir. Bankacılık alanında iyi bir ihtisas kütüphanesi oluşturmak amacıyla bankacılık, ekonomi ve finansman konularında güncel yayınlar satın almakta ve süreli yayınları takip etmektedir. Kütüphane bankacıların, akademisyenlerin, yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin kullanımına açıktır.

Eğitim ve Tanıtım Grubu;

Bankacılık sektörünün eğitim gereklerini karşılamak üzere eğitim programlarını hazırlamak, yürürlüğe koymak ve uygulamayı izlemek, Birlik'in bankacılık sektörüne ve kamuoyuna duyurulmasını uygun gördüğü etkinliklerinin tanıtım gereklerini yerine getirmektedir.

Bilgi İşlem, İstatistik ve Teknoloji Grubu;

Birlik'in bilgi teknolojisi kullanımı ile ilgili stratejilerini oluşturmak, konuyla ilgili planlama yapmak, uygulamak ve takip etmek, sektörle ilgili istatistik bilgileri derlemek, üretmek ve yayınlamak, konuyla ilgili araştırma ve planlama çalışmaları yapmak, bu bilgileri içeren bilgi bankasının kurulmasını ve güncel olarak tutulmasını sağlamak, bankacılık sektöründe

elektronik sistemlerle ilgili projeleri koordine etmek, bilgi teknolojisi üzerine gelişmeleri takip etmek, araştırma yapmak, sonuçları bankacılık sektörüne duyurmaktadır.

İdari ve Mali İşler Grubu;

Birlik içi idari işlerin, muhasebe işlerinin ve personel ile ilgili işlemlerin yürütülmesini sağlamak, Birlik ile üye bankalar, resmi makamlar, diğer kişiler ve kuruluşlar arası haberleşmeyi sağlamak ve yazışmalara ilişkin arşivi düzenli bir biçimde tutmaktadır.

Görev ve Yetkileri

Türkiye'de çalışan bütün bankalar Birlik'e üye olmak, statü hükümlerine uymak ve Birlik'in yetkili organlarının alacağı kararları uygulamak zorundadırlar. Bankalar, 4389 sayılı Kanun'un 19/1 maddesine göre faaliyet izni aldıkları tarihten itibaren 1 ay içinde üye kayıtları yapılmak üzere Birlik'e başvurmak ve son bilançolarını göndermek zorundadırlar. Bankalar, Birlik'te yönetim kurulu başkanı, murahhas üye, genel müdür veya genel müdür vekillerinden birisi tarafından temsil olunur. Birlik'in organizasyon yapısı, Yönetim Kurulu, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Denetçiler ile Genel Sekreterlik ve altındaki birimlerden oluşmaktadır. Genel Kurul senede bir kere toplanır ve Birlik Genel Kurulu üye bankaların temsilcilerinden oluşur. Her bankanın genel kuruldaki oy hakları yıl sonu bilançolarında yer alan aktif toplamının sektör aktif toplamına bölünmesiyle bulunur. Yönetim Kurulu, bankanın temsilcilerinden olmak üzere, Genel Kurul'da gizli oyla seçilirler. Ayrıca denetçi de aynı toplantıda seçilir. Yönetim Kurulu üyeleri iki yıl için seçilirler ve Kurul Birlik'in yürütme organıdır. Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim Kurulu üyesi bankaların genel müdürleri arasından Yönetim Kurulu tarafından ismen belirlenerek seçilir. Türkiye Bankalar Birlik'inin temel işlevleri şunlardır:

- Bankacılık mesleğini geliştirmek gayesiyle gerekli önlemleri almak.
- Bankacılık sektörünün eğitim gereksinimlerini karşılamak.
- Bankalar arası ilişkilerde mesleki dayanışmayı güçlendirmek, üyeleri arasında haksız rekabeti ortadan kaldırmak için gerekli bütün önlemleri almak ve uygulamak, bankalar arasında çıkabilecek anlaşmazlıklarda, tarafların isteği ile hakem atamak veya hakemlik yapmak.
- İç ve dış ilişkilerde Türk bankacılığını temsil etmek ve tanıtmak için gerekli girişimlerde bulunmak, gerektiğinde kamuoyuna bankacılık konusunda aydınlatıcı bilgi vermek.
- Banka ve bankacılık ile ilgili olan konularda resmi makam ve kuruluşlara istişari mahiyette mütalaa vermek.
- Ulusal tasarrufun teşviki için gerekli çalışmaları yapmak ve önerilerde bulunmak.
- Üye bankalar için, gerektiğinde başvurulacak bir bilgi ve referans kaynağı görevini üstlenmek, sektörü ulusal ve uluslararası komisyonlarda temsil etmek.
- Bankacılık alanında uluslararası yasal, örgütsel ve teknolojik gelişmeleri izlemek.

Türkiye Bankalar Birliği, bankacılık mesleğinin gelişmesini temin etmek, bankaların birlik ve bankacılık mesleğinin gerektirdiği vakar ve disiplin içinde ekonominin ihtiyaçlarına uygun olarak çalışmalarını sağlamak amacıyla Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile kimi zaman ortak çalışmalar yapmaktadır. Banka müşterileri banka işlemleri hakkında Türkiye Bankalar Birliği'ne başvurarak hakem tayin etmelerini isteyebilirler ve bununla ilgili başvuru broşürleri her banka şubesinde görünür bir yerde bulundurulmak zorundadır. Böylece Bankalar Birliği sadece bankalar arası uyuşmazlıkların çözümünde değil müşterilerin banka uygulamaları hakkındaki şikayetleri ile de ilgili olarak hakem rolü oynamakta ve sorunların çözümü için katkıda bulunmaktadır.

Bankacılık Kanunu'nda belirtildiği gibi Birlik, bankacılık konusundaki mevzuatı ve aldığı karar ve önlemlerin uygulanmasını takip eder ve Kurum'ca alınması istenen tedbirleri alır. Türkiye Bankalar Birliği'nin ilan ve reklamlarında bankaların uyacakları esas ve şartları, tür, şekil, nitelik ve miktarları itibarıyla Kurum'un uygun görüşünü alarak belirleyeceği ve ayrıca bankacılık sistemine olan güveni sarsıcı açıklamalarda bulunan kişi ve kuruluşlar hakkında yasal takibat yapılmasını sağlamak için Kurum'a bildirimde bulunacağı ifade edilmektedir.

Türkiye Bankalar Birliği'nin en önemli işlevi bankacılık sektöründe hizmetin kalitesini artırmak ve bankalara ve bankacılara saygınlık kazandırmaktır. Bu nedenle Birlik'in en öncelikli görevi bankaların ve banka çalışanlarının mesleğin itibarını koruyacak ve artıracak etik ilkeleri benimsemesi ve uygulaması için gerekli çalışmaları yapmasıdır.

Geleceğin finans sektörü çalışanları olarak mesleki etik ilkeler konusunda ayrıntılı bilgi edinmeniz ve başvuru kaynağı olarak kullanmanız ve bir güven mesleği olan bankacılık mesleğinin ciddiyetini ve önemini kavramanız amacıyla bu kitabın sonunda Türkiye Bankalar Birliği tarafından hazırlanan ve BDDK'nin uygun görüşü alındıktan sonra yürürlüğe konan Bankacılık Etik İlkeleri eklenmiştir.